

## ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

- A tantárgy legfontosabb célja a tanulót felkészíteni a társadalom struktúrájában való eligazodásra, a közösségi környezet szervezeteinek, szabályainak megismerésére.
- A pedagógiai helyzetekben a tanuló tevékenység közben, szimulált helyzetekben ismeri meg a családi élethez, a munkavállaláshoz, a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó intézmények szerepét, feladatait, az állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a demokratikus társadalmi intézményrendszert, a legfontosabb társadalmi, gazdasági és politikai szervezeteket.
- Felismeri a felelősséget közösségi környezetének alakításában. Bővülnek ismeretei a mindennapi életvezetéshez kapcsolódó önérvényesítés lehetőségeiről, a segítségkérés formáiról.
- A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén segíti a közösség aktív tagjává válást, a környezet iránti figyelem fontosságának, a segítségnyújtás és segítségkérés lehetőségének felismerését.
- A gazdasági és pénzügyi nevelés területén a tanuló felkészül a pénzkezeléssel és gazdálkodással összefüggő intézményrendszer igénybevételére.

|                   |           |
|-------------------|-----------|
| <b>Évfolyamok</b> | <b>8.</b> |
| Heti óraszám      | 1         |
| Éves óraszám      | 36        |

| <b>Témakör</b>                                | <b>1. Társadalmi szabályok</b>                                                                                                                            | <b>Javasolt óraszám:<br/>10 óra</b> |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>  | 1. A közösségi együttélés szabályai, a szabálytudat erősítése.<br>2. A szociális attitűd, az együttműködés, a tolerancia megnyilvánulásai magatartásában. |                                     |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b> |                                                                                                                                                           |                                     |

#### Fejlesztési tevékenységek

1. Jogok és kötelességek a társadalomban – az emberek együtt éléséhez szükséges normák megismertetése.
2. Mindennapi ügyintéзések modellezése (a lebonyolításhoz kötődő kommunikációs és illemtani szabályok).
3. Az ügyintézés alapvető faktorainak számbavétele (ügyintézési technikák lépésről-lépésre).

#### Fejlesztési ismeretek

1. Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog.
2. A jog szerepe az emberek mindennapjaiban.
3. Az emberi alapjogok.
4. A gyermekek jogai, diákjogok.
5. Hivatalos ügyeink (ügyintézés).
6. Ügyintézés a világhálón.

#### Tanulói tevékenység

1. Beszélgetés az iskola házirendjéről – a diákokat megillető jogok, a diákélethez kapcsolódó kötelességek.
2. A gyermekek helyzete a világban – beszélgetés, adatgyűjtés különböző kontinensen élő gyermekek életéről, mindennapjairól.

3. A mindennapi élethez kötődő hivatalos ügyek intézéséhez szükséges információk gyűjtése.
4. Ügyintézési lehetőségek internetes felületről (egyszerűbb alkalmazások összegyűjtése).

#### Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Erkölcsi érzék.
2. Mérlegelő gondolkodás,
3. Tolerancia, elfogadás.
4. Beleérző képesség.

#### Fogalmak

Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog, norma, normasértés, illemszabály, ügyintézés, internet.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                             |                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>2. Állampolgári ismeretek</b>                                                                                                                                                                            | <b>Javasolt<br/>óraszám:<br/>14 óra</b> |
| <b>A témakör<br/>nevelési-fejlesztési<br/>céljai</b>                                                                                                                                                                                                                              | 1. Állampolgári felelősség (az állampolgársághoz kapcsolódó ismeretek).<br>2. Az ismeretek gyakorlati alkalmazásának képessége.<br>3. Tájékozódási képesség helyi és országos társadalmi, közeleti szinten. |                                         |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                             |                                         |
| Fejlesztési tevékenységek<br>1. A törvényhozó és végrehajtó hatalom feladatainak feltérképezése.<br>2. A tömegtájékoztatás jelentősége és eszközeinek megismerése.<br>3. Az információátadás torzulása a nyilvánosságban, a tény és a vélemény közötti különbségek meghatározása. |                                                                                                                                                                                                             |                                         |
| Fejlesztési ismeretek<br>1. Demokratikus alapelvek. Állampolgári jogok és kötelességek.<br>2. Magyarország politikai intézményei.<br>3. Az állam feladatai (a belső rend, közrend védelme – rendőrség, honvédelem, igazságszolgáltatás – ügyészség, bíróság,                      |                                                                                                                                                                                                             |                                         |

művelődésügy, köznevelés, egészségügyi ellátás).

4. A média és a nyilvánosság szerepe (televízió, rádió, internet).
5. A tömegtájékoztatáshoz kapcsolódó előnyök meghatározása.

#### Tanulói tevékenység

1. Információgyűjtés és csoportosítás az állampolgári jogok és kötelezettségek területén (jelölt, választás, pártok szerepe, képviselő).
2. Látogatás a Parlamentben, polgármesteri hivatalban.
3. Helyi önkormányzat, okmányiroda felkeresése, okmányok igénylésének gyakorlása, okmányok csoportosítása.
4. Szituációs játék (ügyintézés, tárgyalás, vita, sajtókonferencia, riportkészítés).
5. Híradó megtekintése – beszélgetés a tanulócsoporthoz számára könnyen érthető hírekről.
6. Napi újságcikkekhez kapcsolódó szövegértési feladatok megoldása.
7. A közösségi portálokon való jelenlét – beszélgetés az alkalmazás előnyeiről és hátrányairól.
8. Kérdőívek, kérvények kitöltése.
9. Tablókészítés. Kooperatív technikák alkalmazása.

#### Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

1. Merlegelő gondolkodás.
2. Kauzális gondolkodás.
3. Értékazonosulás, értékválasztás.

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Államforma, köztársaság, királyság, demokrácia, demokratikus alapelvek, jelölt, jelöltállítás, választás, párt, kormány, törvényszék, Parlament, híradó, média, vélemény, tény, közösségi portál, személyes adatok, állampolgári jogok és kötelezettségek, házasság, család, okmány, irat, űrlap, anyakönyv, igazolvány. |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                      |                                                                                                                           |                                        |
|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| <b>Témakör</b>                                       | <b>3. Pénzügyi és gazdasági kultúra</b>                                                                                   | <b>Javasolt<br/>óraszám<br/>12 óra</b> |
| <b>A témakör<br/>nevelési-fejlesztési<br/>céljai</b> | 1. A tudatos pénzhasználat – a pénzügyi kultúra fejlesztése.<br>2. Felelősségérzet a közvetlen környezet és a jövő iránt. |                                        |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>        |                                                                                                                           |                                        |

#### Fejlesztési tevékenységek

1. A bevételek és kiadások modellezése havi lebontásban.
2. A pénz szerepe az emberek életében – historikus szemléletű tabló készítése.
3. Különböző fizetési módok modellezése.
4. A pénzromláshoz kapcsolódó adatok gyűjtése.
5. A hitel és a visszaadott kölcsön összegének összehasonlítása.

#### Fejlesztési ismeretek

1. Állami bevételek (adók), állami kiadások (az állami intézmények fenntartása).
2. A jövedelem szerepe a családban (bevételek és kiadások, megtakarítás, hitel, rezsizsebpénz).
3. A pénz és formái (érme és bankjegy, virtuális pénz, bankkártya, árfolyam, infláció).
4. Pénzintézetek és tevékenységük (bank, biztosító, hitel, kamat, tőke).
5. Vállalkozói alapismeretek.

#### Tanulói tevékenység

1. A bevételtípusok megkülönböztetése, példákon keresztül (naplóvezetés).
2. A megtakarítás és hitel – egyszerű gyakorlati példákon keresztül.
3. Családi költségvetés készítése, a rezsiköltségek összehasonlítása a háztartás kiadásainak tükrében (statisztikai adatok gyűjtése, felhasználása, elemzése, következtetések levonása).

4. A magyar fizetőeszközhöz kötődő bankjegyek és érmék megkülönböztetése játékpénzek felhasználásával.
5. A különböző pénzek átváltása – a legegyszerűbb számítások szintjén.
6. A bankok szerepe az emberek életében – információgyűjtés a hitelről.
7. Vállalkozói formák számbavétele, a vállalkozás működésének összetevői – elemi információk gyűjtése a témában.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek.

1. mérlegelő gondolkodás,
2. életvezetési képesség,
3. problémamegoldó gondolkodás.

|                 |                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Jövedelem, bevétel, kiadás, megtakarítás, rezsi, hitel, zsebpénz, pénz, bankjegy, érme, pénzromlás, biztosító, bank, bankkártya, hitel, részlet, törlesztés, árfolyam, kamat, tőke, vállalkozás. |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén</b> | <p>A tanuló</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annakilletékes és korszerű formáiban,</li> <li>2. tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről,</li> <li>3. ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében,</li> <li>4. fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.</li> </ol> |
|---------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|